

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ФИЛОЛОГ

ЧАСОПИС ЗА ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРУ

IV 2013 8

PHILOLOGIST

JOURNAL OF LANGUAGE, LITERARY AND CULTURAL STUDIES

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Сузана Елчић
 Универзитет у Источном Сарајеву
 Факултет пословне економије Бијељина

УДК 378.147:811.11]:004.773
 DOI 10.7251/fil1308088e

ЛЕКСИКА У ЈЕЗИКУ БЛОГОВА УСЛОВЉЕНА АНГЛИЦИЗАЦИЈОМ

Апстракт: У раду проучавамо утицај енглеског језика на лексички ниво српског у језику блога као облика временски несимултане електронске комуникације. Анализира се распон адаптације енглеских ријечи, као и употреба жаргонских лексичких елемената из енглеског језика. Будући да је корпус базиран на специфичном виду супстандардног разговорног стила, полазимо од претпоставке да ће енглеске лексеме бити заступљене у различитом степену адаптације и да ће жаргонска лексика бити условљена англицизацијом. Примјенивши аналитичко-интерпретативну методу, установили смо да се енглески лексички елементи употребљавају у свом изворном облику и измијењеном облику, те да долази до произвољне транскрипције модела, као и до пресликавања енглеских ријечи и значења у српске. Уочена је и употреба жаргонске лексике која се заснива на енглеским лексичким јединицама. Све ово нас с правом наводи на тврдњу да у језику блога влада апсолутна хаотичност која не може представљати пријетњу за стандарднојезичку норму, али је засигурно одраз ниског степена језичке културе говорника српског језика у овом виду електронског дискурса.

Кључне ријечи: блог, временски несимултана комуникација, англицизми, адаптација, жаргон.

1. Уводна разматрања

Термин *Web Log* у преводу значи интернет дневник и њега први уводи Џон Баргер 1997. године, аутор блога *Robot Wisdom*. Међутим, као такав, овај термин није био дуго присутан у употреби, већ је након двије године Питер Мерхолц увео скраћену верзију блог, која је настала раздвајањем термина *Web Log* у фразу *we blog* – ми блогујемо (Кристал 2006: 239). Први блогови у Србији настали су током 2003. године, а према истраживању компаније Фокус из новембра 2007. године, преко осам посто становништва Србије прати блогове (Рвовић 2010: 18).

Комуникација на блогу почиње када блогер објави одређени садржај који може бити различитог формата (слика, видео-запис, текст и слично), након че-

га посјетиоци блога, уколико желе, могу коментарисати постављени садржај и на тај начин улазе у интеракцију како с креатором блога тако и са осталим посјетиоцима. С тим у вези, за блог можемо рећи да је он у основи веб-сајт, али и комбинација чета и форума, који омогућава посјетиоцима да кроз коментаре износе своје идеје и ставове о одређеном садржају, дајући тако блоговима разговорни ток. Чет и форум разликују се према врсти комуникације, која може бити временски симултана и временски несимултана.¹ У електронским ћаскаоницама (енгл. *chatroom*) комуникација је временски симултана, што значи да је временски период између примања и

¹ Биљана Радић Бојанић ове појмове означава терминима синхрона и асинхрона комуникација (2007: 21).

слања поруке веома кратак, тј. од примаоца поруке очекује се да одмах на њу одговори, што доводи до бројних грешака граматичке и правописне природе. Комуникација на форумима, односно у дискусионим групама, може бити временски несимултана иако се порука најчешће шаље када је корисник на вези, односно одмах након што добије и/или види другу поруку која му је упућена или на коју једноставно жели да одговори. Код временски несимултане комуникације, којом се и блог одликује, размак између порука може бити и по неколико сати или дана све док се могућност коментарисања задате теме не затвори. Ово, заправо, значи да вријеме размјене порука и брзина комуникације нису одлучујући фактори, те стога блогери имају више времена да адекватно уобличи поруку коју желе да пошаљу.

У раду се анализира лексички ниво у језику блогова, и то у првом реду употреба енглеских ријечи с различитим степеном адаптације у српском језичком изразу и употреба жаргонске лексике која је условљена англицизацијом. Примјери који се анализирају ексцерпирани су из сљедећих блогова у току 2011. године: *Blog Blic*, *Blog B92*, *tojblog*, *blogowski.eu* и *bosanka.net*. С обзиром на то да уз поједине блогове стоје лични подаци блогера који их креирају, у виду имена, презимена, старосне доби и образовног профила, у корпус смо уврстили електронске објаве особа различите старосне доби и образовног профила, али и оне код којих је идентитет блогера непознат.

Лексика која доминира разговорним функционалним стилем је неутрална, присутан је низак ниво синонимизације и употребљавају се најфреквентније ријечи. Овај стил одликује се спонтанашћу и неусиљеношћу, а остварује се у директном или индиректном контакту, усменим или писаним путем (у неформалној преписци, електронској

пошти, интернет причаоницама и слично). Разговорни стил који се одвија у електронском окружењу у знатној мјери одступа од стандарднојезичке норме, о чему говори и истраживање спроведено на електронском дискурсу српских и енглеских ћаскаоница (Радић Бојанић 2007). Овај облик комуникације обиљежен је значајним уносом јединица из енглеског језика, при чему се мало пажње посвећује томе како ће ти англистички елементи бити написани, те хоће ли их сви декодери на прави начин разумјети.

Утицај једног језика на други највише се огледа на лексикону одређеног језика. Када је у питању српски језик, свјedoци смо да је његов лексички фонд претрпио многе промјене под утицајем енглеског. Бројна достигнућа из области технологије, науке, моде и других сфера живота јављају се у оквиру англофоне културе. До прожимања на лексичком нивоу долази како би се именовало оно што постоји у језику даваоцу, али не и језику примаоцу, и на тај начин се богати његов лексички фонд и попуњава лексичка празнина, што представља идеал лингвистичког посуђивања. У овом случају комуникативна вриједност англицизама је неспорна и овакав облик посуђивања назива се *културним посуђивањем* (Филиповић 1986: 28). Ипак, чини се да је субјективна потреба за коришћењем свега што долази из ове надмоћније културе, па и језика, далеко присутнија, те стога примјећујемо да се позајмљују ријечи из енглеског језика и онда када за њих постоји адекватна замјена у српском језику, што представља вид *интимног посуђивања* (Филиповић 1986: 29).

„У уобичајеном значењу термина, англицизам представља општу реч или везану морфему (тј. префикс или суфикс) из енглеског језика која се употребљава у српском, с различитим степеном интегрисаности у његов систем. Али, у понешто неуобичајеном значењу

Сузана Елчић

термина, англицизам чини реч, синтагма или реченица у српском језику чија употреба одражава и/или следи норму енглеског језика – ортографску, фонолошку, семантичку или прагматичку“ (Прћић 2011: 59). Енглеске ријечи стекле су посебну популарност међу припадницима млађе популације који настоје да буду „cool“ и „in“, тј. веома модерни. Када се употреби енглеска ријеч за коју постоји домаћа или одомаћена ријеч у српском језику, тада долази до стварања инерцијских синонима који настају пресликавањем форме из енглеског језика. Њима се не обогаћује изражајни фонд српског језика. Овакви англицизми имају статусну употребу која је најчешће мотивисана неутемељеним али чврстим вјеровањем неких људи да повременим или сталним коришћењем ријечи из енглеског језика звуче модерније, отмијеније, те да се на тај начин приближавају надмоћнијој култури.

Филиповић објашњава сам процес језичког посуђивања који најприје почиње уласком *модела* (елемента *X* како га изговарају говорници језика даваоца) у систем језика примаоца. Модел започиње своју адаптацију како би се интегрисао у систем језика примаоца, при чему поприма различите облике које зовемо *компромисна реплика* (то је појава када елемент *X* на путу од језика примаоца до језика даваоца задржи неке од особина које је имао у језику даваоцу). Када се заврши процес адаптације модела и он се потпуно интегрише, тада тај облик називамо *реплика* (Филиповић 1986: 38–56). Неконтролисано преузимање ријечи из енглеског језика доводи до тога да се „губи разлика између, с једне стране, позајмљеница из енглеског језика које су више или мање интегрисане у систем српског језика, и, с друге стране, чисто енглеских речи унесених без обличних промена у српски језик“ (Прћић 2011: 85). С тим у вези, Прћић нуди класификацију распона

адаптације при таквом преузимању језичких јединица:

- „Дословно преписивање оригинала, што је нулта адаптација, тј. њен изостанак, уз евентуално додавање српских граматичких или лексичких суфикса, што доводи до хибридног, енглеско-српског, потпуно накарадног писања.“
- „Измењено преписивање оригинала.“
- „Произвољна транскрипција оригинала (која може укључити и ваљане транскрипције), уз евентуално додавање српских граматичких и лексичких суфикса.“
- „Пресликавање енглеских речи, структура, значења и употреба у српске речи и структуре“ (Прћић 2011: 85).

Ову класификацију користи и Биљана Радић Бојанић у анализи електронског дискурса, будући да је она најрелевантнија за дати регистар (2007: 62). Издвојили смо 500 исказа које смо анализирали и класификовали према наведеним критеријумима адаптације језичких јединица из енглеског језика.

2. Дословно преписивање оригинала

У доскора непостојећу групу англицизама спадају сирови англицизми – ријечи, синтагме, реченице, које одликује нулта ортографска адаптација, тј. они задржавају изворни облик модела и интегрисани су у систем српског језика само на семантичком и прагматичком нивоу. Немодификован ортографски облик англицизама успорава наредни степен адаптације, онај који се одвија на морфолошком нивоу. Они се још увијек нису интегрисали у систем српског језика и представљају индивидуалне интерполације учесника у комуникацији на блогу. Велики број примјера из кор-

пуса који илуструју да се енглеске ријечи, синтагме, реченице задржавају у енглеском оригиналу говори о помодној тежњи блогера да оставе утисак учених и „ин“ људи који добро владају енглеским језичким изразом. Оваквих исказа има 279, што представља 55,8% укупног броја примјера на којима се анализира лексички ниво. Наводимо потврде овога типа:

2) I tu ti Zokster kaže – čekaj malo ti imaš sve, čak i na momente slatku pažnju manijaka, i sigurno je takvo osećanje na momente, vanity² nam svima jeste zajednička i velika mana, ti si iz dugog univerzuma, pazi malo i na ovu drugu ženu. *Ne delimo smisao za humor, dečko! Blog B92*³ (22. 1. 2011)

Vidite, sve je to patchwork pokrivač. *Par priča o bičnoj tišini i jedna glasina završila knjigu, Blog B92* (15. 1. 2011)

У ову групу, дакле, спадају све оне ријечи које се употребљавају у сировом облику, потпуно неадаптираном и неприлагођеном систему српског језика. Оваква употреба лексичких јединица, када говорно лице употребљава неадаптиран лексички материјал из другог, у овом случају енглеског језика, представља пребацивање кода (Филиповић 1986: 38).

Ову групу чине и они случајеви код којих се на енглески оригинал додају српске граматичке и/или лексичке морфеме, при чему долази до хибридизације српског језика. Творбено-граматички наставци додају се на енглеску основу на два начина: директно се додају на основу и од основе се одвајају цртицом, при чему долази до појаве правога англосрпског хибрида (Прћић 2004: 123).

Примјери који илуструју директно додавање граматичких и лексичких на-

ставака на основу дату у сировом енглеском облику су следећи:

2a) Doduše, u početku sam coolirao i jednostavno brisao sve živo bez reči. Ali kontam da je to kao kada ti „friendovi“ dolaze u kuću svaki dan i uđu na gajbu sa blatnjavim cipelama jer eto... moraju da ti pokažu kako su dobre :// *Facebook bonton, blogowski.eu* (24. 1. 2011)

Ja sam začeo svoj blog par meseci pošto sam „protweetovao“ – želeo sam da kažem koju više, a nije uvek bilo izvodljivo pojaviti se kao gost bloger (što sam povremeno radio) i – Twitter me „naterao“ da uđem i samostalno u blogerske vode. *Zašto blog neće umreti, blogowski.eu* (24. 1. 2011)

Као што видимо из наведених примјера, хибридне англосрпске творевине углавном настају додавањем падежних морфема или морфема које подразумевају творбу српских глагола на енглеску основу, при чему се као посебно занимљив издвојио глагол *protweetovati* у личном глаголском облику. Наиме, он је настао префиксалном творбом глагола свршеног вида са префиксом *про-*, који се додаје испред претходно изграђеног имперфективног глагола *tweetovati*. Српски модел творбе глагола са циљем исказивања њихове видске вриједности овдје је сасвим испоштован.

Наводимо и примјере који илуструју одвајање граматичких и лексичких наставака од енглеске основе цртицом:

2б) Kada je pao na kokain, na doping testu, rekao je da se ljubio sa nekom djevojkom na nekom party-u, te da je ona vjerovatno konzumirala kokain, pa ga prenijela njemu... :)! *Prvo bolbojsi, pa tek onda pehari, Blog Blic* (2. 7. 2011)

Uživaju da budu tu, klasični muzičari, džezeri, improvizatori, break-dancer-i, i deo su leta svako me od nas. *Beleške s putovanja, Blog B92* (29. 1. 2011)

И у овој групи примјера, српски падежни наставци и/или морфеме којима се граде српски глаголи додају се на енглеску сирову основу од које се одвајају цртицом. Посебно је специфична сло-

² Да би се разликовали од остатка исказа, издвојени карактеристични примјери су подвучени.

³ Уз сваки примјер стоји назив блога написан искошеним словима, као и датум када је примјер уочен и издвојен.

Сузана Елчић

женица *break-dancer*, чији су саставни дијелови ионако одвојени цртицом, на коју се додаје наставак за номинатив множине који је такође одвојен цртицом, што ову сложеницу чини крајње неприродном и рогобатном.

Када неки страни лексички елемент уђе у одређени језик, требало би да тежи да се и интегрише, тј. прилагоди систему језика у који је увезен. Међутим, овај тип адаптације лексичких јединица апсолутно одступа од једног од основних принципа језичког посуђивања, будући да је енглески модел остао на првом стадијуму импорације, тј. у свом немодификованом облику. Такође може доћи и до додавања творбено-граматичких наставака на сирови модел, што представља још већи отклон од норме, јер се тако спајају два опречна ортографска и морфолошка система, што доводи до праве појаве англосрпског хибрида.

3. Измијењено преписивање оригинала

Корпус биљежи мањи број потврда измијењеног преписивања оригинала, највјероватније због тежње, а можда чак и више уложеног труда, да се енглески израз тачно пренесе, што показује занемарујући однос према употреби матерњег језика. До измијењеног писања енглеског оригинала може да дође услед незнања како се одређена ријеч пише у енглеском језику, а рјеђе до тога долази свјесном намјером блогера, због чега и биљежимо занемарљиво мали број примјера овог типа, свега њих 13, што чини 2,6%.

3) Upravo sam pozvao call centar – pozivni centar DZ Voždovac i po prvi put u životu brzinski zakazao pregled. *Call centar, Blog Blic* (27. 1. 2011)

Na žalost, njihovi klijenti su ili gledali kako se ništa ne dešava sa pozicijama web sajta ili čak kako im Google banuje URL. *Kupovina fanova na facebooku-fail, blogowski.eu* (17. 1. 2011)

No coment!!! Ovako treba komentarisati vesele go-te! *Volim gote, Blog Blic* (15. 10. 2011)

Moj slucaj je nesto drugo.

Juncky pravi.. *Ja pušim, a vi? Blog B92* (1. 2. 2011)

Auch, mora da si se poprilično uzbudio s obzirom da je ovaj tvoj potresni komentar duži od svih blogova koje si do sada napisao. *Ne delimo smisao za humor, dečko! Blog B92* (22. 1. 2011.)

gledam neki tv, flaša pepsija na stomaku, neke domaće kiflice tu sa strane i wau...bili su to lepi dani. a onda sam krenuo u srednju skolu, damnnn... *Getting Reconnected, Blog B92* (20. 1. 2011)

До одступања у писању енглеских лексема долази услед избацавања графема у неким ријечима (*coment* ум. *comment*) или пак обрнутим поступком, тј. беспотребним уметањем неких слова (*juncky* ум. *junky*). До измијењеног писања оригинала може доћи и услед комбиновања ортографије и изговора модела, што је случај код узвика *auch* и *wau* од енгл. *Ouch* и *Wow*. Такође, у неким примјерима дошло је до мјешовитог поступка писања полиморфемских енглеских ријечи, и то остављањем у енглеском оригиналу једног дијела а превођењем другог као у сложеници *call centar*, или остављањем у енглеском оригиналу једног дијела ријечи а преобликовањем другог као у *web sajt*.

4. Произвољна транскрипција оригинала

Произвољна транскрипција енглеског модела може укључивати и ваљану транскрипцију, када долази до адаптације енглеске ријечи на основу изговора и/или ортографије модела и веома је заступљена у корпусу. Оваквих исказа има 206, односно 41,2%. Адаптацију англицизама овога типа можемо подвести под очигледне англицизме које чине све оне ријечи (именице, глаголи, придјиви, предлози, узвици) и афикси (префикси и суфикси) који су преузети из енглеског језика и прилагођени систему српског на фонолошком, ортографском,

морфосинтаксичком, семантичком и прагматичком нивоу. Из корпуса издвајамо и следеће ријечи које спадају у ову групу:

4) *Mogu li da sviram kraj ovom fajtu? Mislim, baš ste ga zategli. Hajde budite tako zlatni pa stanite. Hvala! Ne delimo smisao za humor, dečko! Blog B92* (22. 1. 2011)

„О мој синко, Краљевићу Марко, Остани се, синко, четовања.“ *Deda Mraze donesi mi 2012tu, Blog Blic* (10. 3. 2011)

Nasuprot tome, ono što danas ide je prodaja facebook fanova i lajkova. *Kupovina fanova na facebooku-fail, blogowski.eu* (17. 1. 2011)

kvizovi, spanske serije, tabloidi su idiotski koliko i popularni, diluj s tim. *Facebook bonton, blogowski.eu* (24. 1. 2011)

Примјери из ове групе настали су преобликовањем енглеског модела, и то на основу ортографије (*фан*) или изговора (*фајт*). Овдје је веома специфичан примјер *дилуј с тим*. Наиме, глагол *диловати* од енгл. *deal in* носи значење *продавати или препродавати робу крајњем купцу, најчешће незаконито* (Васић и др. 2001: 67). Међутим, уочени примјер *дилуј с тим*, настао преобликовањем фразалног глагола *to deal with sth/sb*, добија ново значење *изаћи на крај с неким/нечим* или *носити се с неким/нечим*, а у конкретном случају би се могао протумачити као *помири се с тим*, односно *прихвати то*. Ваља казати и то да неке од наведених лексема имају специјализовано значење, као што је, примјера ради, лексема *четовати*, односно *четовање*, којој би одговарао српски глагол *ћаскати* односно глаголска именица *ћаскање*. Ипак, морамо примијетити да постоји извјесна разлика међу њима. Наиме, *ћаскати* подразумејева разговор с неким кога можемо видјети или бар чути, док се ријеч *четовати* односи на комуникативни догађај који се одвија у виртуелном окружењу путем интернета. Након анализе наведених и бројних ненаведених лексема које спа-

дају у групу очигледних англицизама, насталих преобликовањем ријечи, уочили смо да већина њих не доприноси изражајном капацитету српског језика, па смо стога мишљења да неће постати дио вокабулара стандардног српског језика, него да ће се наставити употребљавати искључиво у супстандардним оквирима.

5. Пресликавање енглеских ријечи, њихових значења и употреба у српске

Према Прћићу, нека ријеч, синтагма или реченица српског језика може да одражава норму и/или слиједи обичаје енглеског језика (2004: 115). У оваквим случајевима, значење и/или употреба својствене облицима енглеског језика крију се у облицима српског језика, који се релативно брзо одомаћују и они чине групу скривених англицизама. Корпус биљежи свега двије лексеме (0,4%) које можемо сврстати у скривене англицизме, а које су се готово потпуно усталиле у датим значењима у српском језику.

Следеће двије потврде илуструју пресликавање енглеских ријечи, значења и употреба у српске ријечи, значења и употребе:

5) *Ovaj potez je bio definitivno provokativan, ali su ga ljudi različito shvatili! Odličan potez beogradske filharmonije, bosanka.net* (4. 9. 2011)

добро је „малтретирати“ неке људе ако сте убеђени да је идеја добра, тако што их охрабрујемо на одрицање, добро је бити тврдоглав тако што не губимо веру пред проблемима и слично) иако је вредност већине тежа ионако великим делом одређена контекстом. *Kako napraviti mikro-nacionalnu kompaniju, Blog B92* (12. 10. 2011)

Домаће или одомаћене ријечи добијају нова значења када се игноришу формални или садржински лажни парови, што показују горенаведене потврде. Могуће је дефинисати лажне парове као „обликом сличне речи које припадају различитим језицима, а чија се значења

разликују потпуно или делимично“ (Хлебец 1997: 3). Прћић (2012: 203–220) говори о три врсте лажних парова: *формални* лажни парови су они који имају сличну форму која може да завања невјештог корисника језика (енглеско *eventually* није српско *евентуално*), *формално-садржински* лажни парови код којих су модел и реплика формално исти или слични, а садржински дјелимично или потпуно различити (*академик* према енглеском *academic*), те *садржински* лажни парови чија реплика и модел имају потпуно различиту форму, а исту садржину (*охрабрити* од енглеског *encourage*). Успоставивши нову трихномију лажне парности, Прћић (2012: 216–217) даје обухватнију и прецизнију дефиницију термина „лажни пар“ и каже да га чине „две речи (просте, изведене, сложене или фразне) у два језика, које имају упоредив писани облик, које су у одређеном реченичном контексту упоредиве по својој форми, функцији и садржини, и које се у већој или мањој мери разликују или по форми (када су формални лажни парови), или по форми и садржини (када су формално-садржински лажни парови), или по садржини (када су садржински лажни парови)“.

6. Жаргон

Другу цјелину ове анализе чине жаргонски лексички елементи условљени англицизацијом. За жаргон се може рећи да је то „сваки неформални и претежно говорни варијетет неког језика који служи за идентификацију и комуникацију унутар неке друштвено одређене групе – по професији, социјалном статусу, узрасту и слично – чије чланове повезује заједнички интерес или начин живота, а која уз то може бити и територијално омеђена. Жаргон је обележен специфичним језичким средствима, пре свега лексичким и фразеолошким, а изузетно и граматичким и

фонолошким“ (Бугарски 2006: 12). Можемо говорити о политичком, новинарском, компјутерском, уличном, лоповском, наркоманском, ђачком, студентском или неком другом жаргону, што указује на то да је распон појма жаргон веома широк и пружа се од језика струке до језика улице. Да би се успоставила и термилошка дистинкција, Бугарски предлаже подјелу жаргона на стручни, супкултурни и омладински (2006: 13), што се поклапа с енглеском подјелом овог варијетета, у којем се жаргон у ужем смислу односи на језик струке, док се сленг и арго употребљавају да означе омладински жаргон или жаргон људи с друштвене маргине.

Жаргон се обично везује за одређену социјалну или старосну групу и означава припадност појединца тој групи. „Он означава опозицију према неутралном, па према томе и безбојном говору већине, бијег од клишеа, понекад бијег од свијета одраслих и моћних, а често и изражава тежњу за једноставном комуникацијом наспрам језику медија, школе, администрације“ (Катнић Бакаршић 2001: 230). Употреба жаргона може се сматрати пожељном и оправданом, с обзиром на то да он у себи носи дозу језичке креативности и духовитости, али све дотле док појединац има стилистичку компетенцију, тј. способност пребацивања с кода на код.

Жаргонизми могу бити ријечи домаћег поријекла (*бунарити* у значењу *красти*, *жара* у значењу *скупо*) и страног поријекла, гдје доминирају англицизми (*бос* у значењу *бити главни*, *газда*, *шеф*). Честа употреба англицизама у језику блогова чији су креатори особе различите старосне доби спада у жаргон интернет генерације. Ова врста лексике присутна је и у свакодневном говору, у шта се можемо увјерити уколико посветимо само мало пажње језику којим се служе припадници махом млађе генерације, али и они мало старији, о чему

свједочи наш корпус који обухвата блогове у којима учествују припадници различитих генерација. Потврде које сврставамо у групу жаргонских ријечи су сљедеће:

6) Oдох sad da se malo munjim, ne prepustam vise nista slucaju. Pa kad se ovaj moj probudi, a ja u fulu. *Petropanovi, Blog Blic* (27. 1. 2011)

to je bre istorija, a ja istoriju ne lajkujem ni malkice. Ni zere. *Ja i Fejs, fejs tu fejs, Blog B92* (1. 7. 2011)

U zavisnosti od toga bićete konotirani u društvu kao in ili aut. *Dabogda ti zet crnac bio, Blog B92* (29. 1. 2011)

Cool! A na cemu su? *Vradžbine I još po nešto, čemu? (III), Blog B92* (20. 1. 2011)

Ja iskulir'o ćeru. *2 milenijuma, 2 veka i 3 decenije, Blog B92* (4. 2. 2011)

Buda ga jeste malo lozio preterano po kuliranju i izbegavanju attachmenta svake vrste... *Lični izbori, Blog Blic* (23. 1. 2011)

Kišobran je bio kul. *Ja bih samo da se smeješ, moj blog* (26. 1. 2011)

Mozemo da nastavimo da pricamo kako bi to bilo super, strava, cool, extra da se promene nazivi u neka imena koja bi po NASIM misljenjima bila prihvatljivija ali to je zapravo i jedino sto mozemo da radimo :) *Srce, Blog Blic* (5. 2. 2011)

U tom napadu je Twitter dobar deo dana bio u potpunom downu, a Facebooku i LiveJournalu je bio otežan pristup. *The world blogging forum 2009 sa predavanja, blogowski.eu* (29. 1. 2011)

Најпродуктивнијом се показала жаргонска лексема кул, која се јавља у форми узвика *cool*, глаголске именице *кулирање*, глагола *искулирати* и пријдева *кул*. Ваља истаћи и то да неке од ових жаргонских ријечи у енглеском спадају у неутралну лексику, о чему најбоље свједочи глагол *лајковати*, који има значење *свиђати се*. У датом примјеру глагол *лајковати* употријебљен је да асоцира на друштвену мрежу фејсбук у оквиру које постоји опција *like*, којом корисник показује да му се свиђа садржај који је видио, а то може бити слика, видео-запис, објава и слично. Веома интересантан је и жаргонски израз *бити у*

фулу, који је употријебљен у истом контексту с другим жаргонским изразом српског језика *муњити се*, а оба носе значење *уљепшавати се*, с тим што израз *бити у фулу* носи додатну импликацију *процес уљепшавања је завршен*. С друге стране, антониман однос имају жаргонске ријечи *бити ин* или *аут* којима се преноси значење *бити модеран / у тренду*, односно *не бити модеран / у тренду*. Надаље, потврда *супер, страва, cool, extra* садржи читав низ жаргонских израза истог значења од којих су три из енглеског језика, а један представља домаћу жаргонску ријеч. Поредани један до другог, ови жаргонизми имају интензификаторску функцију у форми градације којом наглашавају да би нешто било заиста добро, а због финалне позиције у низу, лексема *extra* посебно је наглашена и припада јој највећи степен „кулности“. Посљедњи наведени примјер *бити у дауну* спада у специфичну групу жаргонизама по томе што носи одређено значење у српском језику *бити нерасположен, утучен, потиштен*, док у енглеском не постоји у том значењу.

7. Закључак

Анализа енглеских лексичких елемената показује да се они адаптирају на најразличитије начине (од задржавања енглеског модела у свом сировом облику до појаве скривених англицизама). Дакле, потпуна хаотичност и несистематичност присутна је у изразу корисника блога када је ријеч о лексичком нивоу, што указује на индивидуални приступ употреби елемената из страног језика, те се стога може закључити да се такво стање може наставити манифестовати, али само на индивидуалном нивоу, а не и на колективном. Бројне англицизме који су ушли у свакодневну употребу, као и у језик блога, сврстали смо у категорију жаргонизама. Занимљивост у вези са жаргонским изрази-

Сузана Елчић

ма енглеског поријекла огледа се у чињеници да они нису својствени само припадницима млађе популације, као што се обично тумачи, него и нешто старијим особама, о чему говори и наш корпус и примјери које је он изњедрио. Будући да су жаргонизми пролазног карактера, мишљења смо да ће англицистички елементи у функцији жаргона брзо изаћи из употребе и бити замијењени новим јединицама домаћег и/или страног поријекла. Овакав индивидуални избор англицистичких јединица не може нарушити стандардно-језичку норму, али може указати на низак степен језичке културе и освијештености говорника српског језика, чему у прилог иде и либерални концепт српске језичке политике.

Литература

1. Бајић, Сања (2010), *Англицизми у српском језику*, Бања Лука: Бесједа.
2. Бугарски, Ранко (1996), *Uvod u opшту lingvistiku*, Београд: Ћигоја штампа.
3. Бугарски, Ранко (2006), *Žargon: Lingvistička studija*, Београд: Ћигоја штампа.
4. Васић, Вера и др. (2001), *Du ju speak anglosrpski? Rečnik novijih anglicizama*, Нови Сад: Змај.
5. Катнић Бакаршић, Марина (2001), *Stilistika*, Сарајево: Научна и универзитетска књига.
6. Клајн, Иван и Милан Шипка (2010), *Велики речник страних речи и израза*, Нови Сад: Прометеј.
7. Кристал, Дејвид (1997), *English as a global language*, Cambridge: Cambridge University Press.
8. Кристал, Дејвид (2006), *Language and the Internet*, Cambridge: Cambridge University Press.
9. OALD (2000), *Oxford Advanced Learner's Dictionary*, Oxford: Oxford University Press.
10. Прћић, Твртко (2004), „О англицизмама из четири различита али међусобно повезана угла“, *Zbornik Matice Srpske za filologiju i lingvistiku*, Нови Сад, 47/1-2: 113-129.
11. Прћић, Твртко (2011), *Engleski u srpskom*, Нови Сад: Змај.
12. Прћић, Твртко (2012), „Како се на енглеском каже олдтајмер? Англицизми као српско-енглески лажни парови“, *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, Нови Сад, 55/2: 203-220.
13. Радић Бојанић, Биљана (2007), *Neko za chat?! Diskurs elektronskih ĉaskonica na engleskom i srpskom jeziku*, Нови Сад: Futura публикације.
14. Рвовић, Јелена (2010), *Blog revolucija: Blog kao naĉin komunikacije na internetu*, Рапчево: Mali Nemo.
15. РМС (1967-1976), *Речник српскохрватскога књижевнога језика*, I-IV, Нови Сад: Матица српска.
16. Тошовић, Бранко (2002), *Функционални стилови*, Београд: Београдска књига.
17. Филиповић, Рудолф (1986), *Teorija jezika u kontaktu*, Загреб: Jugoslovenska akademija znanosti i umjetnosti – Školska књига.
18. Хлебец, Борис (1997), *Srpsko-engleski rečnik lažnih parova*, Београд: Trebник.

IMPACT OF THE ENGLISH LANGUAGE ON SERBIAN LEXIS IN LANGUAGE OF BLOGS

Summary

The paper discusses the influence of the English language on Serbian in the language of blogs. The corpus is analyzed on the lexical level, with particular reference to the scope of adaptation

of the English words and the use of the slang elements from English. Speaking about the adaptation of the English words in the language of Serbian blogs, we can state that they are adapted in four different ways. The English lexemes are unmodified, misspelled, reflected in the Serbian lexemes and properly transcribed with addition of Serbian lexical and grammatical affixes. Furthermore, English words, which are frequently used in everyday conversation, particularly among young people, have become part of Serbian slang. Such unsystematic linguistic situation cannot undermine the standard Serbian language norm but it shows the low level of Serbian speakers' linguistic and cultural awareness.

suzanae@live.com